

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. XII. An præcedant aliæ Animæ in corpore ante rationalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

potest eadem anima indivisibilis simul & semel velle opposita, assentiri & dissentiri eidem obiecto, peccare & odio habere peccatum, quod per se lumine nature notum est: sed anima Petri assentitur obiecto, cui tunc temporis anima Pauli dissentit; item amat simul obiectum, quod odio habet Paulus; non ergo eadem virtusque anima. Neq; ad hoc iuvat, esse in diversis locis, vt ostendi Disputat. xii. Phys. à num. 139. Vide etiam quae dixi Disputatione 111. Physica, num. 42. contra eos, qui vnicam formam in omnibus entibus ponebant, ea enim omnia hic locum habent; & res est adeo clara, vt non paratur nos in ea diutius immorari.

S E C T I O XII.

An praece dant alia Anima in corpore ante rationalem.

316 **E**RRORIBUS his expulsis, adhuc nobis restat cum Catholicis contentio, vtrum scilicet anima rationalis infundatur corpori, vbi primum dispositum est ad operationes nutritionis, an vero tunc infundatur anima nutritiva solum; disposito vero deinde corpore, expulsâ nutritiua, introducatur sensitiva, tandemque vltimo perfectè organizatâ materia expellatur anima purè sensitiva, & introducatur rationalis. Conimbricenses lib. 1. cap. 1. quaest. 4. art. 2. docent hoc vltimum, & probant ex D. Thomâ 1. Parte quaest. 118. art. 2. ad 2. in fine, vbi id videtur expressè tradidisse. D. tamen Thomas solum docet, animam prius esse nutritivam, deinde sensitivam, postea intellectivam, quod rectè potest de vnicâ animâ intelligi; non quia eadem transeat in se ab vno esse ad aliud, sed quia ex defectu dispositionum primò fit nutritiva, id est, prius nutritat quàm sentiat, & prius sentiat quàm intelligat. Faeor tamen, in fine eius responsionis subiicit à D. Thomâ alia difficiliora verba, quibus videtur favere sententia Conimbricensium, non tamen omnino aperte eam tradit: vnde & quia ratio nos in contrarium pellit, possumus alteram sententiam sequi. Ratione probatur hæc opinio: quia perfectio animæ rationalis exigit, vt his gradibus ad eam accedatur. Confirmatur experientia aliquorum animantium quæ ex putri materiâ oriuntur: nam in his prius videmus quidpiam viuens imperfectum, deinde aliud melioris notæ animal; ergo à fortiori idem contingeret in homine.

Contrariam sententiam veriorẽ reputo, scilicet, non infundi corpori ante animum rationalem, aliam formam viventem, praviã ad ipsam animam, & quæ huius introductione expellatur.

318 **M**ouet Primò, quia deberent etiam poni in equo v. g. (idem est de aliis brutis) tres animæ, vna nutritiva, sensitiva altera, tertia denique propria animalis illius hincibilis, quia etiam in quolibet animali dantur tres operationes, nutritionis, sensationis, & postea specifice, vt in equo hinnitus, in leone rugitus, &c. Item vltimus gradus in quolibet est perfectior, quàm gradus genericus eiusdem; atqui nullus agnoscit in equo & aliis animantibus eas tres animas, ergo nec ponendæ sunt in homine. Secundo, quia ea anima sensitiva, quæ ponitur ante rationalem, non est sensitiva in communi, sed est quadam in specie sensitiva,

ergo vel rationalis, vel irrationalis. Si rationalis, teneo intentum: si irrationalis, ergo illa materia immediatè ante hominem constituit brutum, quod est absurdum. Deinde, etiam si sit irrationalis, adhuc debet habere operationem propriam vltra communes sentiendi, & consequenter debuit ante ipsam præcedere alia sensitiva, & sic procedetur in infinitum. Quòd autem ante illam debeat præcedere alia sensitiva, probatur tuo ipso discursu: idè enim ante rationalem ponis sensitivam, quia prius disponitur materia ad eas operationes communes sentiendi, quàm ad proprias discurrendi, quia illæ sunt omnibus communes, hæ verò propriæ. Sed etiam sunt in ea animâ sensitivâ operationes communes sentiendi, & operationes particulares, ergo etiam prius fuit disposita materia ad eas operationes communes, quàm ad proprias, ergo prius fuit altera anima potens exercere operationes communes, non vero proprias huius sensitivæ animæ, ideoque ante eam animam sensitivam particularem fuit altera sensitiva, & sic in infinitum. Ratio huius à priori est: quia licet tunc non sint nisi operationes communes in ea animâ, adhuc ipsa habet virtutem, eò quòd particularis est ad proprias & peculiare operationes; ex defectu autem dispositionum provenit, vt nequeat has exercere, possit tamen communes. Licet enim in principio ipso non sit diuersa virtus ad communes, à virtute ad particulares; dispositiones tamen, & accidentia quæ concurrunt ad communes, diuersa sunt à concurrentibus ad particulares, ideoque eadem anima, quæ postea efficit particulares operationes, existit ibi antea, etiam si impotens ob defectum dispositionum ad eas operationes. Sicut licet in olibus sit eadem anima quæ in cerebro, non tamen potest intelligere & sentire in illis, potest autem in cerebro. Imò licet animus rationalis sit in puero adhuc existente in vtero matris, non tamen in illo intelligit, ergo ea anima prius exercet operationes communes, quàm particulares, ergo ex operationum prioritate non licet inferre, prius fuisse animam nutritivam, & deinde alias particulares, ergo non sunt ponendæ sine necessitate. Et hinc respondetur ad argumentum oppositum, cuiusque confirmationem ab experientia desumptam: negamus enim, à perfectione animæ requiri eas formas viuas prævias; item & negamus, in animalibus, quæ sunt ex putri materia, prius vnã animam existere, & postea aliam perfectiorem, sed ab eadem illas omnes operationes procedere successivè, iuxta dispositionum successiõnem.

S E C T I O XIII.

Vtrum Animus rationalis sit spiritalis.

319 **I**NTER Catholicos non est in presenti dissidium vllum: pluribus enim in locis definitum est, animum rationalem spirituale esse, præsertim in cap. Firmiter, de Summâ Trinitate & Fide Catholicâ. Videantur Conimbricenses libro 1. de Animâ, cap. 1. quaest. 1. art. 6. & de Animâ, separata disputatione, art. 5. vbi plura congerunt testimonia Patrum pro eâ sententiâ: cum non obest Ioannes Thessalonicensis Episcopus, qui in Concilio Niceno II. Actione 2. palam dixit, ab Ecclesiâ sentiri, animum rationalem & Angelos non esse.